

EUROOPA KOHTU OTSUS

16. VEEBRUAR 1977*

[...]

Kohtuasjas 20/76,

mille esemeks on Euroopa Kohtule EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel Finanzgericht Baden-Württemberg, Außensenate Stuttgart, esitatud taotlus, millega soovitakse saada nimetatud kohtus pooleli olevas vaidluses järgmiste poolte vahel:

Schöttle & Söhne OHG, Oberkollwangen,

ja

Finanzamt Freudenstadt,

eelotsust EMÜ asutamislepingu artiklil 95 tõlgendamise kohta,

EUROOPA KOHUS,

koosseisus: president H. Kutscher, koja esimees P. Pescatore, kohtunikud J. Mertens de Wilmars, M. Sørensen, A. J. Mackenzie Stuart, A. O'Keefe ja A. Touffait,

kohtujurist: F. Capotorti,

kohtusekretär: A. Van Houtte,

on teinud järgmise

otsuse

[...]

Põhjendused

1. Finanzgericht Baden-Württemberg esitas 17. detsembri 1975. aasta määrusega, mis saabus kohtukantseleisse 23. veebruaril 1976, EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel mitu küsimust asutamislepingu artikli 95 tõlgendamise kohta, mille alusel ei ole liikmesriikidel õigust kehtestada „teiste liikmesriikide toodetele ... otseseid ega kaudseid riigimakse, mis on suuremad samasugustele kodumaistele toodetele kehtestatud ... maksudest”.

* Kohtumenetluse keel: saksa.

2. Küsimused esitatakse Prantsusmaa territooriumilt pärit kruusa Saksa importija ja Finanzamt Freudenstadt vahelise vaidluse raames, pidades küsitavaks Saksamaa kaupade maanteeveo maksu vastavust asutamislepingu artikli 95 esimesele lõigule niivõrd, kui importija oli kohustatud maksma maksu Prantsusmaa kaupade eest, kuid suutis teostada samasuguseid transporditoiminguid kodumaiste kaupade eest maksu maksmata.

3. On vaja meelde tuletada selle Saksamaa seaduse olulised tunnused, mis käsitleb kaupade maanteeveo makse.

Siseriiklikud eeskirjad

4. Kõnealune maks oli osa 1968. aastal erinevate transpordiliikide kooskõlastamiseks vastu võetud meetmetest. Selles kontekstis oli kaupade maanteeveo maks mõeldud selleks, et suunata kaugtransport raudteedele ja siseveeteedele. Sellest tulenevalt vabastati maksust kaupade lähitransport, mida ei saa mõistlikul viisil teedelt kõrvale suunata.

5. Sel eesmärgil viitab kõnealune seadus kaug- ja lähitranspordi mõistete määratlustele, mis on toodud Saksamaa seaduses kaupade maanteeveo kohta, Güterkraftverkehrsgesetz (Bundes-Gesetzblatt 1952 I, lk 697). Nimetatud seaduse teises lõigus on sätestatud, et lähitransport hõlmab kogu kaupade transporti mootorsõidukitega teistele linna või küla või kohaliku tsooni piirides.

Kohalik tsoon on territoorium 50 km raadiuses, mis arvutatakse otsejoones linna või küla keskusest, kus on veoauto lähtekoht, ning hõlmab mis tahes linna või küla territooriumi, mille keskus jääb nimetatud ringi piiresse. Kui linnal või külal on mitu keskust, hõlmab kohalik tsoon kogu territooriumi, mis jääb igast keskusest 50 km raadiusesse, mille tulemusena võib kohalike tsoonide territoorium olla erineva suurusega.

6. Välismaal registreeritud mootorsõidukite puhul peetakse nende lähtekohaks seda piirilinna või -küla, kus ta ületab Saksamaa piiri (kaupade maanteevedu käsitleva seaduse lõike 6 punkt b, nagu on muudetud neljanda seadusega, millega muudetakse kaupade maanteevedu käsitlevat seadust (*Viertes Gesetz zur Änderung des Güterkraftverkehrsgesetz*) (Bundesgesetzblatt I, lk 1157)).

7. Kaupade kaugtransport hõlmab igasugust kaupade vedu mootorsõidukitega, mis toimub väljaspool kohalikku tsooni või mis väljub kohalikust tsoonist.

8. Tuleks juhtida tähelepanu, et maks arvutatakse kaupade kaalu ja läbitud vahemaa põhjal, samas kui oma kaupade veo korral on maksumäär progresseeruv.

9. Kõnealune seadus sätestab, et kaupade kaugtransport ja rahvusvaheline lähitransport on maksustatavad. Teiselt poolt on rahvusvaheline transport, mis algab või mille sihtpunkt on piirilinna või -küla kohalikus tsoonis, maksuvaba. Seega on rahvusvaheline transpordi käsitus samasugune kui kodumaise transpordi käsitus, mida tehakse veoautoga, mille lähtekoht on piirilinn või -küla.

10. Toimikus olevatest andmetest ilmneb, et maksu kehtestamine rahvusvahelisele lähitranspordile võib teatavatel juhtudel takistada ühendusesisest kaubandust niivõrd, et kohaliku tsooni sisese transpordi korral siseriikliku veoautoga nõutakse maksu üksnes siis, kui ületatakse Saksamaa piiri.

Esimene küsimus

11. Esimeses küsimuses küsitakse, kas

”maks, mis kehtestatakse kaupade maanteeveole liikmesriigi piires läbitud vahemaa põhjal, on toodete maksustamine EMÜ asutamislepingu artikli 95 tähenduses.”

12. Artikli 95 esimeses lõigus sätestatakse, et ükski liikmesriik ei kehtesta teiste liikmesriikide toodetele mingeid otseseid ega kaudseid riigimakse, mis on suuremad samasugustele kodumaistele toodetele kehtestatud otsestest või kaudsetest maksudest. Seega on artikli 95 eesmärk kõrvaldada liikmesriigi maksusätetest tuleneda võivad varjatud kitsendused kaupade vabalt liikumiselt.

13. Pidades silmas üldist süsteemi ja nimetatud sätte eesmärke, tuleb toote maksu mõistet tõlgendada laiemas tähenduses.

14. Sellised kitsendused võivad tuleneda maksust, mis tegelikult kompenseerib maksud, mis on kehtestatud ettevõtte tegevusele ja mitte toodetele kui sellistele. Nimetatud probleemi ei teki siis, kui kodumaine toode ja importtoode maksustatakse ühel ajal ja konkreetse tegevuse põhjal, näiteks riigisiseste teede kasutamisel.

15. Sellest hoolimata tuleb sellist maksu, millel on vahetu mõju kodumaise toote ja importtoote hinnale, artikli 95 alusel kohaldada importtoote suhtes mittediskrimineerival viisil.

16. Seetõttu tuleb siseriiklikule kohtule vastata, et toodetele EMÜ asutamislepingu artikli 95 tähenduses kaudselt kehtestatud maksuna tuleb tõlgendada maksu, mis hõlmab ka kaupade rahvusvahelisele maanteeveole kehtestatud maksu vastavalt riigi territooriumil läbitud vahemaale ja kõnealuste kaupade kaalule.

Teine, kolmas ja neljas küsimus

17. Teises, kolmandas ja neljandas küsimuses palutakse Euroopa Kohtul tõlgendada välismaistele toodetele selliste maksude kehtestamise keeldu, mis on suuremad kodumaistele toodetele kehtestatud maksudest, arvestades asjaolu, et:

1) igal juhul võib võimalus importtoodete erinevaks käsitlemiseks tekkida üksnes siis, kui importtooted toimetatakse kohale ligikaudu 50 kilomeetri laiusel territooriumiribal, mis kulgeb paralleelselt piiriga ja 50 km kaugusel piirist.

2) samasugune maks kehtestatakse nii kodumaiste kaupade välismaale vedamise kui välismaiste kaupade riiki vedamise suhtes;

3) maksu eesmärk kuulub transpordipoliitika valdkonda ja diskrimineerivat mõju saaks vältida üksnes halduskulude märkimisväärse suurendamisega ning see mõju ilmnes vaid aastatel 1969–1971.

18. Neile küsimustele tuleks vastata ühiselt.

19. Artikli 95 eesmärk on tagada, et riigimaksude kohaldamine ühes liikmesriigis ei too kaasa maksude kehtestamist teistest liikmesriikidest pärit toodetele, mis on suuremad samasugustele kodumaistele toodetele kehtestatud maksudest. Seetõttu ei ole oluline, et eksporditavatele kodumaistele toodetele ja importtoodetele kehtestatakse samuti maksud samadel tingimustel.

20. Artikli 95 esimest lõiku rikutakse, kui importtoodete maksud ja samasuguste kodumaiste toodete maksud arvutatakse erineval viisil erinevate kriteeriumide põhjal, mis viib, kuigi ainult teataval juhudel, importtoodetele suuremate maksude kehtestamiseni.

21. Importtooteid maksustatakse suuremate maksudega siis, kui tingimused, mille alusel maksustatakse veoettevõtjat, on erinevad rahvusvahelise transpordi ja puhtalt riigisisese transpordi puhul nii, et võrreldavates olukordades ei maksustata liikmesriigi sees ringlevat toodet maksuga, millega maksustatakse importtoodet. Tõepoolest selleks, et artikli 95 kohaldamise eesmärgil võrrelda riigi territooriumil ringlevate kaupade maksu importtoote maksuga, tuleb võtta arvesse nii maksubaasi kui ka maksusoodustusi või -vabastusi, mis kaasnevad iga maksuga. Importtoodetele suuremate maksude kehtestamise puhul piisab sellest, et teataval tingimustel võib kodumaist toodet transportida liikmesriigi sees sama vahemaa eest maksu võtmata, sellal kui importtooteid maksustatakse üksnes siis, kui ületatakse piiri. Sellega seoses peab siseriiklik kohus võrdlema konkreetsetel juhtudel tekkida võivaid olukordi.

22. Siseriikliku kohtu esitatud teave näitab, et kaupade vaba liikumise tegelik takistus võib mõnikord tuleneda erinevate tingimuste kohaldamisest maksude kehtestamiseks nii rahvusvahelise transpordi kui ka riigisisese transpordi osas. Riigisisese maksuga loodud takistuse väiksem ja juhuslik laad ning asjaolu, et tegelikkuses saab seda vältida vaid maksu kaotamisega, ei ole piisavad selleks, et hoiduda artikli 95 kohaldamisest. Asutamislepingu teise osa IV jaotis, mis käsitleb ühist transpordipoliitikat, võimaldab liikmesriikidel lahendada transpordiliikide omavahelise konkurentsi probleeme ilma kaupade vaba liikumist tõsiselt kahjustamata. Sellise poliitika puudumisega ei saa siiski õigustada erandit asutamislepingu artiklist 95.

Kohtukulud

23. Euroopa Kohtule märkusi esitanud Saksamaa Liitvabariigi valitsuse ja Euroopa Ühenduste Komisjoni kulusid ei hüvitata. Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus siseriiklikus kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse nimetatud kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes,

EUROOPA KOHUS,

vastates küsimustele, mille Finanzgericht Baden-Württemberg esitas talle oma 17. detsembri 1975. aasta määrusega, otsustab:

1. Toodetele EMÜ asutamislepingu artikli 95 tähenduses kaudselt kehtestatud maksuna tuleb tõlgendada maksu, mis hõlmab ka kaupade rahvusvahelisele maanteeveole kehtestatud maksu vastavalt riigi territooriumil läbitud vahemaale ja kõnealuste kaupade kaalule.

2. Artikli 95 eesmärk on tagada, et riigimaksude kohaldamine ühes liikmesriigis ei too kaasa selliste maksude kehtestamist teistest liikmesriikidest pärit toodetele, mis on suuremad samasugustele kodumaistele toodetele kehtestatud maksudest, ning seetõttu

ei ole oluline, et väljaveetavatele kodumaistele toodetele ning importtoodetele kehtestataks samuti maks samadel tingimustel.

3. Selleks, et artikli 95 kohaldamise eesmärgil võrrelda riigi territooriumil ringlevate kaupade maksu importtoote maksuga, tuleb võtta arvesse nii maksubaasi kui ka maksusoodustusi või -vabastusi, mis kaasnevad iga maksuga.

4. Riigisisese maksuga loodud takistuse väiksem ja juhuslik laad ning asjaolu, et tegelikkuses saab seda vältida vaid maksu kaotamisega, ei ole piisavad selleks, et hoiduda artikli 95 kohaldamisest.

Kutscher
Wilmaris

Pescatore

Mertens de

Sørensen

Mackenzie Stuart

O'Keeffe

Touffait

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 16. veebruaril 1977 Luxembourgis.

Kohtusekretär

President

A. Van Houtte

H. Kutscher